

Chirurgická extrakce a extrakce v místní anestézii

Co je to extrakce:

Jde o extrakci (odstranění, vytržení) zubu, části již dříve extrahovaného zubu nebo více zubů pákou a kleštěmi s nebo bez odklopení slizničního laloku a snesení kosti (záleží na poloze a kvalitě zubu).

Anestézie:

Výkon je proveden v místní anestézii, to znamená po aplikaci anestetika do místa operace nebo po znecitlivění nervu, který inervuje danou oblast.

Alternativy výkonu:

V současné době prakticky neexistuje adekvátní alternativa k tomuto výkonu. Nelze v čelisti ponechat zub, který byl indikován k extrakci. Představuje tak pro pacienta určité riziko možných celkových nebo místních komplikací.

Jaké jsou možné komplikace a rizika:

Aplikace místní anestézie je spojena s celou řadou rizik a komplikací:

- hematom neboli modřina, vznikne při poranění cévy jehlou při aplikaci. Nebezpečný je velký hematom jazyka nebo pod sliznicí na vnitřní straně dolní čelisti, který je překážkou v polykání a dýchání. Terapie spočívá v aplikaci ledových obkladů, protizánětlivých léků, popř. antibiotik a léků podporujících krevní srážení,
- infekce, tj. zanesení bakterií z dutiny ústní do místa vpichu. Léčba je opět aplikací ledových obkladů, protizánětlivými léky, event. antibiotiky a v nezbytných případech chirurgická,
- dlouhotrvající anemizace z vazokonstrikce cév, tj. omezení průtoku krve danou oblastí, může vyvolat nekrotické změny, které ošetřujeme lokálně a farmakologicky,
- změna citlivosti sliznice dané oblasti po odeznění účinku anestetika je přechodného rázu a spadá do oblasti neurologie,
- poranění svalu jehlou může vést ke ztíženému otevírání úst. Následuje rehabilitace, podávání protizánětlivých léků a event. antibiotik,
- z celkových komplikací může nastat alergická a toxická reakce. Při těchto komplikacích může dojít i k ohrožení fungování základních životních funkcí. Jejich léčba je komplexní, ve spolupráci s neurologem, alergologem, anesteziologem a spočívá v podání léků ve formě injekcí nebo tablet a v těžších případech i hospitalizaci pacienta.

Provedení operačního výkonu je spojeno s celou řadou rizik a komplikací:

- při extrakcích horních zubů je poměrně časté otevření čelistní nebo nosní dutiny. Vznikne spojení mezi dutinou ústní a čelistní nebo nosní, toto spojení je uzavřeno slizniční plastikou. Po výkonu je nežádoucí krvavá sekrece z nosu, pacient dodržuje dietní a režimová opatření (tj. tekutá strava, zákaz smrkání),

- poškození nervů dutiny ústní jazyka, které se projeví změnou citlivostí dolního rtu, brady, event. dásní, zubů, sliznice dutiny ústní, předních 2/3 jazyka a změnou ve vnímání chuti. Terapie probíhá ve spolupráci s neurologem, popřípadě neurochirurgem. Ve většině případů je farmakologická a návrat do původního stavu je záležitostí dlouhodobou,
- možnou komplikací je dále zlomenina čelisti, ať jde o čelist zdravou nebo postiženou patologickým procesem. Uvedenou komplikaci ošetříme konzervativně (tj. pomocí dlah a mezičelistní fixace) nebo chirurgicky (spojením úlomků kosti kovovým materiálem),
- další možnou komplikací je krvácení po extrakci. To je ošetřeno lokálně stehy, prostředky podporující srážení krve aplikovanými lokálně nebo celkově,
- prodloužení hojení rány po extrakci lokálním zánětem. Léčba spočívá v drenáži a ošetřování rány,
- při extrakci horního zubu moudrosti hrozí odlomení kostěného hrbolu horní čelisti, který se ponechá na původním místě nebo odstraní, v závislosti na lokálních podmínkách,
- při těsném anatomickém kontaktu extrahovaného zubu s okolními zuby je nebezpečí poškození vedlejších zubů během extrakce, které vede k jeho následnému odstranění. Dále je možno poškodit již zhotovenou výplň, protetickou práci nebo korunku vedlejšího zubu,
- zvláště při extrakci pákou je nebezpečí poranění sliznice dutiny ústní, rána se poté ošetří stehy nebo ponechá hojení bez ošetření,
- další možnou komplikací chirurgické extrakce je vznik emfyzému, tj. přítomnost vzduchu v měkkých tkáních. Příčinou je usilovné kýčání, kašláni, smrkání atd. Postupně dochází k resorpci vzduchu a návratu do původního stavu. Nebezpečí spočívá v přesunu emfyzému do oblasti krku a omezení ventilace,
- při extrakci může být celý nebo část zubu vtačen do čelistní dutiny. Poté je nezbytné rozšířit otvor do čelistní dutiny a tento zub nebo jeho část z čelistní dutiny vyjmout,
- odlomení kořenové části zubu. Odlomenou část je nezbytné extrahovat (odstranit) chirurgicky

---

razítko a podpis lékaře

V Ostravě dne: .....

---

podpis pacienta(tky), zákonného
zástupce, opatrovníka